

Descompetir es una estrategia de encuentro para producir arte con otras reglas. Sucede como proyecto de investigación colectiva, todos los sábados en el espacio de Las Mónicas. Se desmarca en la disolución de autorías, los debates sobre lenguas y lenguajes, los conceptos de calidad, convocatoria y selección, la práctica de fracasart y el Festival, como modos de acogernos en comunidad.

**DESCOMPETIR ES
AFIRMO QUE NO FIRMO.**

mi harmònica ca

Viola
Sol
Rosalina
Nico
Sol
Josefina
Jose Maria
Araceli
Maria Manuela
Miguel
Andrea
Marta
Victoria
Milena
Sandra
Jordi
Valeria
Susana
Loana
Luciana Mariel
Valeska
Claudia
Helena
Dulce
Maria
Noelia de los Angeles
Pamela
Sofia
Sofia
Elina
Ade
Mara
Barbara
Nora
Claudia
Kekena
Nuria
Paola
Candela
Xavier
Mikel
Jose Antonio
Valentina
Karlos
Sofia
Marina
Carmen Elena
Xavier
Sara
Nieves
Silvia
José
Ana Carolina
Sílvia
Àngels
Tita
Flor
Cloe
Margarita
Sol
Adelina
Francesc
Marta
Clara

ABUSSALDÍSSIM
PRECARÍSSIM
(H) ARTISTÍSSIM

s
tanta
l

INFORME FINAL

Grup d'investigació **DESCOMPETIR**

De gener a desembre de 2025 en Arts Santa Mònica

Coordinació: *Nora Ancarola, Kekená Corvalán, José Antonio Delgado i Valentina Gaia Lops*

ÍNDEX

1.- Allò planificat: introducció i proposta original

- 1.a- Descripció
- 1.b- Calendari
- 1.c- Convocatòria i els seus resultats
- 1.d- Espais utilitzats
- 1.e- Visites planificades
- 1.f- Estructures i dinàmiques
- 1.g- Pressupost i despeses finals

2- El registre de l'experiència

- 2.a- Diari Desportiu. Recurs col·laboratiu (Annex 1)
- 2.b- Festimal. Objectius i sentit metodològic (Annexos 2 i 3)

3- Aproximacions a l'anàlisi i reflexions

- 3.a- Sobre la convocatòria i la reformulació de la dinàmica grupal
- 3.b- El procés pròpiament dit
- 3.c- Aportacions metodològiques de Descompetir i l'activació del Festimal
- 3.d- Referents en la descompetició

4.- Conclusions d'aquesta primera etapa de la recerca

5.- Línies de continuïtat

- 5.a- Línies de continuïtat: constel·lar Descompetir
- 5.b- Dues propostes per continuar descompetint a Santa Mònica

1.- Allò planificat: introducció i proposta original

Després de conèixer la feina que es realitzava al Centre Arts Santa Mònica i l'exposició prevista que va ocupar gran part del temps en què vam estar treballant, ens vam proposar investigar la idea de **Descompetir**, dins del terreny de l'art, com una estratègia emergent per produir canvis. Des del fer concret i el refer continu de les situacions imperants que generen conflicte i desafecció.

Tenint en compte que, si ens relacionem i ens mantenim fortes entre nosaltres, podem sens dubte neutralitzar la política de la competitivitat i la desafecció. Per això busquem en la proposta còmplices extramurs, aquelles que no són del nostre entorn.

Perquè la política de **descompetir** té a veure amb construir amb l'altre com a pas previ per evitar entrar en el joc polític de l'odi. Espai en el qual tan habitualment se'ns col·loca dins del dispositiu neoliberal.

Descompetir per evitar destruir-nos en un futur immediat que veiem arruïnat, per desplaçar-nos de la bombolla del "món de l'art" central i hegemònic, per provocar una porositat poc habitual; persones que provenen d'àmbits diferents i que no tenen necessàriament les mateixes claus que nosaltres.

Hipòtesi de treball

El treball de recerca sol ser un treball individual; malgrat això, al Centre d'Art Santa Mònica es proposa dur-lo a terme en petits col·lectius. En el nostre cas, consideràvem que cada una de nosaltres treballaria amb grups que, al seu torn, confluïrien en el grup general, però sense realitzar una recerca predeterminada, sinó deixant que la mecànica investigadora anés sorgint de les necessitats plantejades per tothom.

Plantejàvem que, per investigar aquests temes, era necessari allò grupal: l'exercici continu de posar en comú. Volíem abordar la idea d'investigar des del col·lectiu per reflexionar sobre com es produeixen els processos de recerca institucional, aportant que la investigació també pot articular-se al voltant d'un eix de treball amb altres. L'art podia ser la manera d'investigar, el grupal/col·lectiu, la metodologia.

La nostra aportació a SM va ser també l'ampliació del grup de recerca, en el qual finalment van quedar incorporades totes aquelles persones que creïen en la necessitat de pensar juntes a partir de processos creatius, on la pràctica artística comunitària va formar part del mètode de recerca i ens va permetre visualitzar els conceptes teòrics posats en pràctica, evidenciar els conflictes i configurar eines per a la seva gestió.

Investigar col·lectivament per a descompetir és incorporar cada debat al debat general, cada acció posada en pràctica i la seva relació amb el grup com una nova estratègia de recerca.

En aquesta recerca transversal, generacional i professional, vam posar en qüestió l'autoria des del treball comunitari, de manera que vam poder detectar les claus on es generaven conflictes per analitzar-les i transformar el mateix dispositiu de descompetició.

Coneixem d'antuvi algunes qüestions i/o situacions que dificulten habitualment el treball col·lectiu, raó per la qual vam abordar des del principi la qüestió del llenguatge, la procedència i la diversitat.

La convocatòria per conformar el grup de treball va ser clau. Havia de tenir unes característiques molt diferents de les habituals i es va configurar com el senyal de partida i la primera proposta metodològica i de recerca de tots els processos generats per i per a descompetir en col·lectiu.

1.a- Descripció

Títol del projecte: DESCOMPETIR

Paraules clau: POSAR EN JOC – FRACÀS – INCOMPETIR – *PAIN IS GAIN* – FICCIONAR

El projecte va consistir en un espai articulat en tres àmbits interrelacionats:

Polític: pensaments, desitjos i accions en torn del que significa descompetir. Un espai per pensar, desitjar i fer en relació amb el que implica descompetir. Es tractava de qüestionar els imaginaris dominants vinculats a la competició i explorar alternatives polítiques i socials que posessin en valor altres formes de convivència, cooperació i construcció col·lectiva.

Afectiu: tot allò relacionat amb el vincle i amb les nostres relacions amb les altres persones. L'objectiu era atendre la dimensió relacional, les cures i la construcció de comunitat, entenent que la descompetència és una pràctica afectiva que transforma la manera en què ens connectem i col·laborem.

Lúdic: posar en joc el debat implicava generar regles que permetessin el desplaçament del "jo" singular cap a un "jo" col·lectiu, experimentant com les dinàmiques lúdiques podien obrir espais per a la imaginació, la crítica i la pràctica col·laborativa.

Per sostenir aquest procés, es va proposar establir un sistema de registre que permetés elaborar una metodologia compartida. L'eina principal va ser el **Diari Desportivo** (Annex 1), que va funcionar com un quadern de camp i de reflexió col·lectiva. En aquest diari es van anotar les experiències, investigacions i aportacions de les persones participants, constituint un arxiu viu del procés.

Aquest diari va recollir la primera etapa d'investigació participant, prèvia a la segona fase d'investigació productiva vinculada al **Festimal**, moment en què la pròpia creació comunitària va donar cos i va posar en pràctica els debats generats durant el procés.

En definitiva, es tractava de trobar un sistema de registre que permetés una elaboració metodològica.

Una clau de cada trobada va ser debatre diferents temes, realitzar lectures teòriques, polítiques i poètiques, i bolcar-nos en treballar i reflexionar a partir de projectes artístics tant personals com grupals.

1.b- Calendari

Després de fer i desfer calendaris, vam arribar a aquesta fórmula de trobades:

Març – Abril – Maig

Espai de debats afectiu-polítics

Grups de treball

Juny

Prefiguració dels projectes i seguiment

Juliol

Preparació del Festival

Agost – Setembre – Octubre

Trobades per determinar per confeccionar l'informe final

Les sessions de març a juliol es van realitzar cada dissabte de 16:00 h a 20:00 h.

Un dissabte al mes es proposava una doble sessió (matí i tarda), incorporant una persona convidada amb qui debatíem un tema.

D'agost a octubre les sessions van ser tant presencials com en línia.

1.c- Convocatòria i els seus resultats

La convocatòria de **Descompètir**, la seva manera de convocar, el seu funcionament i els seus processos configuren la primera proposta metodològica de recerca sota la pregunta: Com es descompeteix des d'una convocatòria?

Són possibles altres lògiques que, alhora que recuperin els nostres sabers, activin formes diverses de desenvolupar una proposta de recerca en l'àmbit de la cultura?

A continuació, es presenten els paràmetres bàsics i el text a partir del qual vam activar la convocatòria.

Inicialment, ens vam proposar comptar amb un grup de 30 persones: 15 convidades i 15 per selecció oberta.

El títol de la convocatòria serà

DESCOMPETIR: l'escena de l'art amb altres regles

Text de la convocatòria

Et convidem a ser part d'un projecte artístic participatiu que culminarà amb un festival-mostra-acció, enfocat en les formes possibles de descompetència, com a estratègia per a transformar els nostres modes de relacionar-nos i crear vincles més enllà de la lògica de disputes i individualismes dins de l'art.

Com i amb qui creem? Què significa ser artistes avui? Què vol dir formar part d'un procés artístic participatiu? Quines relacions volem sostenir amb les comunitats que habitem? Què significa investigar per a les pràctiques artístiques? En quines comunitats volem inserir-nos? Què és una obra d'art i quina és l'aportació que cada qui vol fer-li a aquest present intens des de les seves pràctiques? són algunes de les preguntes que busquem fer-nos amb aquest projecte.

Volem provocar trobades poroses, intercanvi de haceres, decires i quereres, per a imaginar altres maneres de relacionar-nos des de l'empatia, l'afecte i la col·laboració a través de la producció artística. Si bé pensem que l'obra és sobra del procés, ens interessa que aquest procés també produeixi visibilitat i es mostrin. Per això, al juliol, el nostre programa germinarà en una presentació.

Descompetir és un programa que s'articula en tres eixos: polític, afectiu i lúdic, i consisteix a refer contínuament situacions i tàctiques per a la vinculació, imaginant i enfortint xarxes entre nosotres per a desarmar les narratives de rebuig i odi que semblen imposar els afectes negatius que circulen en les nostres societats.

El programa se extenderá desde marzo a julio, y los encuentros de trabajo serán semanales, en el centro de artes Santa Mònica de Barcelona. En cada encuentro debatiremos distintos temas y haremos lecturas teóricas, políticas y poéticas, y nos abocaremos a trabajar con los proyectos artísticos personales o grupales.

Descompetir es un proyecto de investigación colectiva facilitado por Nora Ancarola, Valentina Gaia y Keken Corvalán con sede en Santa Mónica, con presencia de invitadas nacionales e internacionales.

Per a aplicar, se sol·licita:

- *Breu descripció personal que expliqui des d'on li agradaria abordar el tema (màx. 2 pàg.).*
- *Una carta de motivació per a participar del programa (màx 1 pàg.).*

Tots dos textos no poden superar les tres pàgines.

Data límit d'aplicació: 15 de febrer.

*Comunicació dels resultats: 25 de febrer.
Començament del programa: març 2025.*

El resultat de la convocatòria ens va desbordar. A pocs dies d'haver-la comunicat, ja comptàvem amb més de 30 persones inscrites. Des de Santa Mònica ens van preguntar si volíem tancar la convocatòria, però ens va semblar interessant mantenir-la oberta fins al termini prèviament establert.

Finalment, ens vam trobar amb unes 80 persones apuntades.
Vam decidir NO FER SELECCIÓ, simplement generar diversos grups, ja que des de la institució no permeten grups tan nombrosos.
Vam enviar un correu a cadascuna d'elles citant-les el primer dia a TOTES.
L'assistència va ser d'aproximadament 60 persones.

1.d- Espais utilitzats

Espai Mòniques per al grup petit (30 pp) (té projector, Wi-Fi i fotocopiadora).

Març 22/3

Abril 5/4, 12/4

Maig 3/5*, 10/5, 24/5

Juny 7/6, 14/6, 21/6, 28/6

Juliol 5/7*, 12/7, 19/7 i 23/7 (Festimal)

Maig 17/5 Nit dels Museus, no hi ha sessió

Sessions obertes per al grup gran (50/60 pp)

Sala BAR 15/3

Sala d'Actes 29/3, 26/4, 31/5, 28/6

Horari de 16:00 a 20:00 h, excepte el dissabte 3 de maig i el 7 de juny, que són sessions de matí i tarda.

Algunes sessions es van realitzar fora del centre o dins d'ell, treballant als espais expositius per generar un diàleg a l'exposició.

1.e- Visites planificades

Per començar a descompetir, ens venia de gust fer dues coses importants: d'una banda, donar-nos el temps de conèixer-nos i de referir-nos a nosaltres mismes des d'altres genealogies, separades d'alguna manera d'allò que identitàriament ens defineix com a "agents culturals"; i de l'altra, desplegar un espai de trobada del grup amb "altres" que obrís converses i generés espais en els quals construïssim sentit a través de compartir la paraula, un espai que ens ocupés i ens transformés. Un diàleg obert on tant el ponent com el grup contribuïssin al debat.

Elles van ser:

Leonidas Martín, integrant del col·lectiu Enmedio.

Ens interessava la veu d'un col·lectiu que treballa sense autoria en el difícil i complex terreny de l'Artivisme.

Leo va desenvolupar la seva idea de *Desactivisme*: en lloc de continuar carregant-nos d'energia tensa i competitiva, el que hem de fer és desactivar-nos fins a convertir-nos en un conductor, un cos col·lectiu pel qual passi de llarg tota l'energia psíquica que ens obliga a autoexplotar-nos. I aleshores relaxar-nos. Relaxar-nos com es relaxa un múscul després de suportar un pes enorme. Relaxar-nos de les tensions que provoca el multitasking. Relaxar-nos fins a inaugurar una nova existència imprevisible i irreductible a les regles de la competició. Deixar d'estar obnubilades per l'acció i relaxar-nos fins a travessar l'entrada que condueix al gaudi. A aquesta relaxació l'anomenem *desactivisme*.

La ponència de Leo va ser molt estimulante per al grup, que per primera vegada es va visualitzar com a grup "possible". Relacionar art i activisme polític va ser determinant per deixar clar que no han de ser dues activitats paral·leles. La proposta de Leo, a més, incorporava un pas més en aquest trobar línies de l'Artivisme: reivindicava el gaudi com a estratègia comunitària i efectiva.

David Armengol de La Capella i **Alba Colomo** de La Escocesa van rebre la nostra proposta per abordar aquests temes:

- el projecte de direcció i els seus objectius, com s'implementa i amb quins límits es troba dins de la institució marc (Generalitat, Ajuntament, Fundació, etc.)
- com s'aborden les convocatòries
- com és la relació amb el context i la inclusió social
- com es desenvolupa el treball en equip
- l'autoria i la creació comunitària

David i Alba van posar sobre la taula les pressions i condicionants institucionals que es produeixen en un projecte de direcció, i com abordar aquestes limitacions per transformar-les en noves estratègies de funcionament, utilitzant les fissures. El grup va fer preguntes i va proposar reflexions especialment sobre dues qüestions: com s'aborden les convocatòries i com es duen a terme les bones pràctiques amb les artistes.

Enric Puig, director d'Arts Santa Mònica. A causa del gran interès que generava en el grup el funcionament de la institució que ens acollia, vam decidir convidar-lo a debatre les nostres inquietuds.

Les qüestions que li vam proposar abordar a l'Enric van ser les mateixes que van marcar la sessió amb David Armengol i Alba Colomo.

La trobada va ser molt important per a nosaltres, tenint en compte que l'Enric és el director de la institució que ens rebia. La seva visita va ser clau per poder posar-li "cara" al "monstre" institucional i apropar-nos a la persona que també està en la seva pròpia lluita per la transformació del centre, orientada cap a un espai més obert a la societat, on l'art generi preguntes i no rehiu els conflictes.

Joana Hurtado. Ens interessa particularment la seva figura, per haver passat per la direcció d'un centre d'art de menor mida com Can Felipa i per un centre emblemàtic com Fabra i Coats, a més de la seva experiència posterior en la gestió privada, galeries d'art i la seva actual funció com a docent i freelance.

Les qüestions que li vam proposar abordar van ser:

- el projecte de direcció dels centres d'art en els quals has treballat i els seus objectius, has trobat límits o dificultats per poder portar-los a terme?
- com es treballa en espais privats com fundacions, galeries, etc.? Com intervé el mercat de l'art en les decisions artístiques i professionals?
- consideres que l'ensenyament de l'art a Barcelona està alineat amb les necessitats de les futures artistes i amb el que serà la seva pràctica?
- què opines sobre com s'aborden les convocatòries per a artistes joves i no tan joves, i la seva relació amb el context i la inclusió social?
- has treballat en equip? Què opines sobre les direccions col·legiades?
- què opines sobre l'autoria i la creació comunitària?
- consideres important l'aspecte associatiu dins el món de l'art i la crítica?

El debat que va generar Joana en el grup es va centrar principalment en com abordar les bones pràctiques amb les artistes des de les institucions, tant públiques com privades, i les seves diferències estratègiques. No vam poder aprofundir en l'àmbit educatiu per falta de temps.

El desenvolupament de les sessions i el debat generat es pot trobar i seguir amb més detall a l'**Annex 1 – Diari Desportivo**.

1.f- Estructures i dinàmiques

El 24 de febrer vam comunicar a Clara Bofill Pumarola, encarregada de comunicació del centre, que no faríem selecció de participants i que el 15 de març ens trobaríem TOTES a la primera sessió de Descompètir.

(Correu a Clara)

*Es convoca a **TOTES les persones postulades a una trobada el dia 15 de març** (inici de "la jugada") a les 16.00h a la Sala Bar de Santa Mònica.*

En paral·lel, s'hauria de comunicar el següent:

*Llista de participants a **totes les sessions dels dissabtes de 16.00 a 20.00 h (del 15 de març al 26 de juliol)***

30 jugadores

7 comentaristes/relatores

*Llista de participants de les **sessions obertes del 29/3, 26/4, 31/5, 28/6 de 16.00 a 20.00 h + 2 Jornades del 3/5 i 7/6 de 10.00 a 14.00 h** (especifica per aquest grup)*

42 "hinchada" activa

Vam decidir generar sessions amb estructures diferents:

Sessions de presentació de continguts (amb i sense invitades)

Altres debats proposats pel grup
Grups de treball teòric-pràctics
Propostes de creació individual i col·lectiva

Primera sessió

Les sessions es troben comentades al **Diari Desportivo** (Annex 1). Tot i això, ens interessa aquí, almenys, comentar la primera sessió de treball, que creiem que va marcar línies de treball i complicitats ja definides.

***Nos presentamos.** Artistas visuales, gestores culturales, psicólogas, cineastas, activistas. Algunas llevan poco tiempo en Barcelona, otras han crecido aquí, otras han vivido distintas experiencias migratorias. Todas compartimos la inquietud de crear desde otro lugar, de salir de la lógica del éxito individual, de las estructuras académicas y la carrera sin freno.*

Algunas frases quedan resonando:

"Nunca había visto un curso sobre la descompetición y me parece muy anticapitalista."

"Me interesa investigar sin poner el foco necesariamente en la producción."

"Desde que fui madre, se paralizó toda mi vida y la maternidad me ha traído mucho miedo a navegar en las artes."

"Si hay competencia, no hay grupo. Queremos matar el ego."

Nos presentamos empezando con un ejercicio simple pero poderoso: de quiénes somos hijes? Las respuestas son variadas. Algunas dicen que de sus padres, otras del exilio, de sus amigos, de sus profesoras, de sus barrios, de la crisis. Nos definimos en redes, no en líneas rectas.

***El lenguaje.** Parecía que el lenguaje era un tema que necesitábamos hablar; un puente que nos permitió presentarnos desde un lugar más íntimo, compartiendo fragmentos de nuestras vivencias personales y generando vínculos y empatía entre nuestras distintas realidades.*

Nos deslizamos entre el catalán, castellano y el catañol sin darnos cuenta. Nos preguntamos qué es la "lengua materna": la que aprendimos primero o la que elegimos habitar?

Algunas reflexiones compartidas:

"La llengua materna no necessàriament es parla, és el lloc on sempre torno."

"Quan vius en una altra cultura veus les fractures de la cultura estrangera."

"El llenguatge està inclòs en el cos. Quan parlem, dos llenguatges estan succeint alhora: el verbal i el corporal."

Compartimos anécdotas personales, hablamos de la incomodidad de no hablar perfectamente una lengua, del miedo a equivocarnos, de cómo un idioma nos permite decir cosas que en otro nos resultan imposibles. Alguien menciona que los números siempre se cuentan en la lengua materna. Otra persona dice que cuando se aprende un idioma nuevo, se siente una pequeña traición a la propia identidad. Nos preguntamos qué pasaría si introdujéramos en este espacio palabras de lenguas que no hablamos, pero que nos han atravesado de alguna forma.

Estructura del proyecto. Repasamos la estructura y el calendario del proyecto. Estamos divididos en tres grupos interdependientes, inspirándonos en el fútbol, pero desde su desestructuración.

Se introduce el concepto de "FracasArt". Nos interesa jugar con la idea del fracaso. Qué pasa si nos permitimos desarmarnos antes de volver a construir?

Desorganizarnos para organizarnos.

Repaso calendario

Jugadores, Relatores y Hinchada Activa.

Grup "Jugadores" i "Relatores":

Dissabtes del 15 de març al 26 de juliol de 2025, de 16:00 a 20:00 h.

15.03, Sala Bar – Trobada inicial "la jugada".

22.03, 05.04, 12.04, 03.05, 10.05, 24.05, 07.06, 14.06, 21.06, 28.06, 05.07, 12.07, 19.07 i 26.07, Espai Mòniques.

29.03, 26.04, 31.05 i 28.06, Sala d'actes – Sessions conjuntes.

Grup "Hinchada Activa":

15.03, 16:00 h, Sala Bar – Trobada inicial "la jugada".

29.03, 16:00 - 20:00 h, Sala d'actes – Sessió conjunta.

26.04, 16:00 - 20:00 h, Sala d'actes – Sessió conjunta.

03.05, 10:00 - 14:00 h, Espai Mòniques – Jornada específica.

31.05, 16:00 - 20:00 h, Sala d'actes – Sessió conjunta.

07.06, 10:00 - 14:00 h, Espai Mòniques – Jornada específica.

28.06, 16:00 - 20:00 h, Sala d'actes – Sessió conjunta.

Hinchada Activa: Aparte de las fechas marcadas en el calendario, la hinchada se reunirá en encuentros puntuales, principalmente acompañados por Kekena (fechas por definir a lo largo del camino).

24/07/2025: Se prevé una presentación del proceso que dialogará con la exposición.

Lecturas y referencias

Nora y Kekena comparten una lectura performática que pone en diálogo a Jacques Derrida y Hélène Cixous.

Luego, miramos los primeros minutos del video François Tosquelles: Uma política da Loucura (1989). Tomando como referencia el trabajo de Tosquelles, hablamos de la importancia de generar espacios de desplazamiento, para movernos entre roles y no quedarnos atrapados en una sola identidad. Reflexionamos sobre lo que significa no entender del todo.

Frases que quedaron flotando:

"Siento que soy mucho más completa cuando no entiendo."

"Descompetir es empezar a descomprender."

"No tenemos que entenderlo todo."

Nos damos permiso para no comprenderlo todo. Para no forzar respuestas inmediatas.

Cierre de la sesión

Després d'aquesta sessió, vam apuntar:

*Amb quina situació de partida ens trobem? Diversitats, llengua...
Com i amb qui creem?
Què significa ser artistes avui?
Què vol dir formar part d'un procés artístic i participatiu?
Quines relacions volem sostenir amb les comunitats que habitem?
Què significa investigar per a les pràctiques artístiques?
En quines comunitats volem inserir-nos?
Què és una obra d'art i quina és l'aportació que cada una vol fer a aquest present
intens des de les seves pràctiques?
Per què fer memòria? Tenim referents?
Per què formalitzar?*

Configuració de grups

Després de les primeres sessions i d'expressar-nos en relació amb els nostres objectius i disponibilitat, el grup va quedar definit. Algunes persones van manifestar la seva dificultat per treballar i accionar en grup, a altres els venia de gust desenvolupar tallers creatius. Vam explicar la dinàmica, on la teoria i la pràctica serien espais no estancs i on el treball individual estaria sempre en diàleg amb el col·lectiu. Finalment, es van comprometre a continuar unes 40 persones.

Vam decidir unir els grups i realitzar totes les sessions de manera conjunta, tenint en compte que la disponibilitat de totes no seria plena cada dissabte, de manera que, durant les sessions, el grup va fluctuar entre 25 i 35 persones per trobada, cosa que ens va semblar assumible.

En moments en què va sorgir la necessitat de generar un treball més acotat, tant teòric com pràctic, ens vam dividir en subgrups. Això va passar en una etapa de recerca més teòrica, on el grup es va dividir en 4 segons temàtiques:

- Accessibilitat
- Convocatòries
- Institucionalitat
- Joc

Aquest va ser el moment en què el treball es va realitzar també de manera individual, compartint amb el grup materials trobats des de diferents fonts i arxius.

L'altre moment del procés de **Descompetir** en què el grup també es subdivideix va ser ja entrada la fase de producció del Festimal:

- Performàtiques i arts vives
- Disseny de comunicació
- Textos i suports (pancartes)

En tots els casos, els grups van interactuar entre ells i es van realitzar posades en comú per no perdre el fil i mantenir-se al corrent del que s'estava treballant als espais de recerca i acció.

1.g- Pressupost i despeses finals

El pressupost amb què vam començar a gestionar Descompetir i la manera d'organitzar-lo va ser la següent (proposta inicial enviada per correu electrònic al centre):

Honoraris 5.000€ x 3

Passatge Kekenà 1500 €

Invitades sessions 400€ x 5 (algun viatge/estància?)

Material per totes les sessions 600€

Festimal, mostra i/o cloenda final (producció i presentació de propostes) 2.800/3.500€ (ens agradaria que sigui en tot l'espai, ocupant espais intersticials de l'exposició en curs) podrien quedar rastres?

Flyer-plànol 700/900 €

Muntatge petit escenari, equip de so i possible karaoke 700 € (?)

Gravació i emissió des dels diferents punts de les accions 800€ (?)

Producció d'algunes propostes 1.000/1.200 € (molt aproximat)

*Els pressupostos del **Festimal** són molt aproximats i si tot el que necessitem (excepte la producció de les propostes) es pot fer amb tècniques de SM, perfecte.*

.....

Aquest pressupost va ser el que nosaltres vam establir en un primer moment.

L'acceptació dels 400 € per invitade va generar una certa confusió.

Finalment van participar dues invitades (400 € cada una) i dues invitades (200 € cada una).

El pressupost final que realment vam gastar per al Festimal no va superar els 700 € en total. Vam proposar al coordinador traspassar el pressupost restant (gairebé 2.000 €) a la PAH de Ciutat Vella, però no es va arribar a concretar.

2- El registre de l'experiència

2.a- Diari Desportiu. Recurs col·laboratiu (Annex 1)

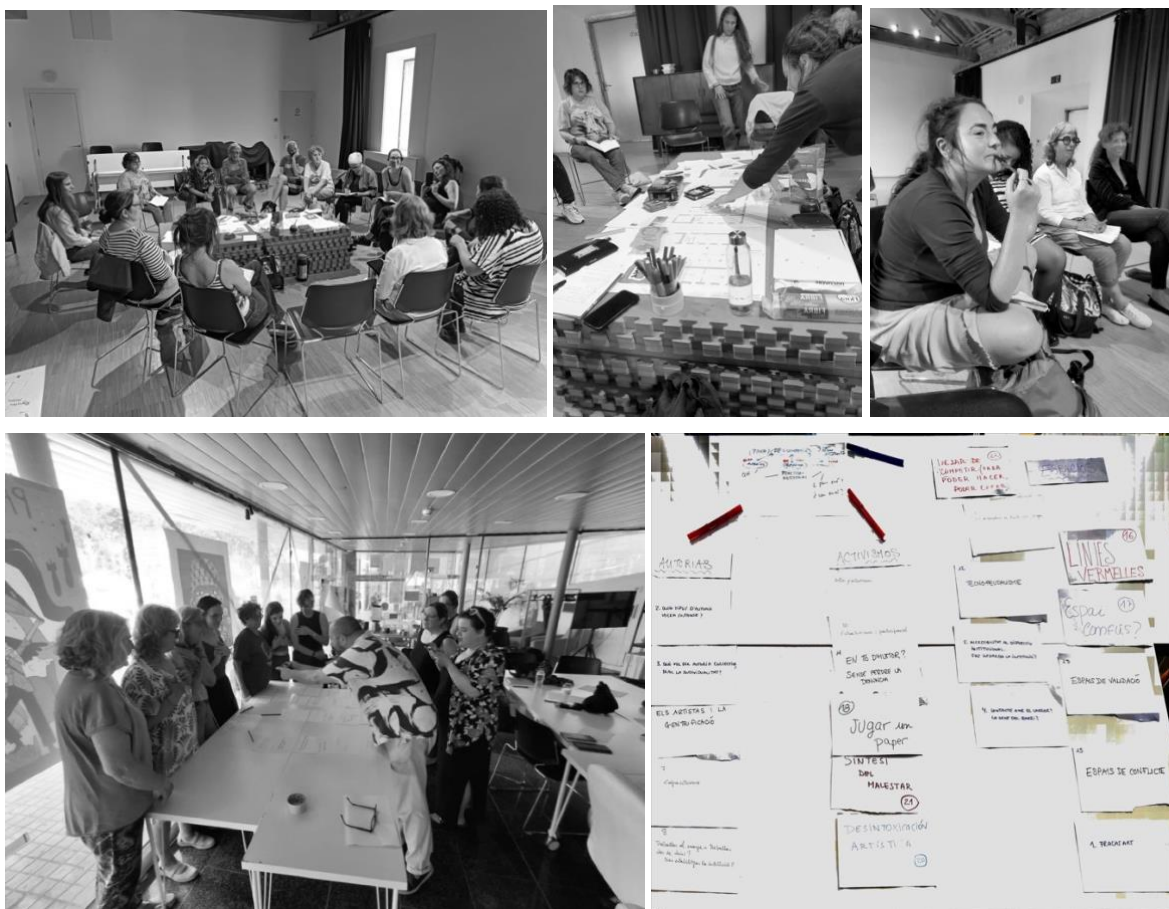
Tal com ja hem comentat anteriorment, el primer recurs col·laboratiu va ser el Diari Desportiu, ubicat i compartit al Drive del grup. Vam generar també un correu propi de Descompetir, grups de wps per a cada activitat i un Drive compartit que va permetre la intervenció de moltes mans, la majoria de vegades anònimes, que hi incorporaven descripcions de les activitats, els debats, opinions, materials, referents, etc.

Aquest diari, amb més de 40 pàgines, va ser el que ens va permetre comunicar-nos i recollir informació. En paral·lel, altres materials d'investigació també van quedar compartits a la plataforma Drive.

S'adjunta en l'enllaç següent el **Diari Desportiu**:

https://docs.google.com/document/d/11gy0aKvhpGVpi_Oj8SEuEb5KQQkOq_BeWU_dgQi1RGs/edit?usp=sharing

Per assegurar el bolcat de la informació, una persona s'encarregava del resum de la sessió i, en un primer moment, les relatòries tenien l'opció de fer aportacions subjectives. Amb el temps, altres participants, no només les relatòries, també van començar a fer aquestes aportacions.

2.b- Festival. Objectius i sentit metodològic (Annexos 2 i 3)

L'objectiu principal del **Festival** va ser posar en pràctica, de manera col·laborativa, els conceptes i temes que havien anat sorgint en els debats i en les investigacions inicials, així com continuar amb una metodologia d'investigació i vida col·lectiva que, partint dels processos d'una convocatòria per subvertir-los, generava espais fluidos de contacte, intercanvi d'informació i presència entre les membres del grup, incorporant maneres diverses i lliures d'integrar-se en el grup i en les seves dinàmiques. L'organització es realitzava en grups que abordaven temes específics, fins que va sorgir la idea del **Festival**

i com portar al **espai de l'autènticament públic** (espai propi de l'activitat creativa) un procés de l'intimitat: una primera experiència d'articular una proposta de descompetència des de les pràctiques artístiques. També volíem conèixer i valorar les relacions que es generaven en el marc d'una producció col·lectiva, on l'autoria havia de quedar realment diluïda i, alhora, totes i cada una de les persones que integraven el grup havien de sentir el treball resultant com a propi.

El **Festival** no s'havia d'entendre com una conclusió, sinó com una eina més, en aquest cas molt significativa, de l'experiència de **Descompetir**. Ens interessava observar si el treball previ permetria una millor gestió dels possibles conflictes derivats de la tensió del propi procés creatiu, així com de les problemàtiques i debats plantejats en processos anteriors. La generació prèvia d'una lògica relacional oberta, efectiva i afectuosa, que no neutralitzava l'individual ni el singular i que permetia funcionar des de lògiques cooperatives, va ser una de les bases de **Descompetir** que van quedar manifestades en el **Festival**.

Festival: un joc performatiu, visual i del llenguatge a partir de les claus de la descompetència

A més, la paraula és un joc entre *Festival* i *mal*, intentant des d'un exercici dadà recuperar la idea que el que importava no era tant el resultat en si mateix sinó el procés, una mena d'ironia sobre la idea imperant que el que havia d'exposar-se era alguna cosa acabada, finalitzada i perfecta.

Vam començar treballant a partir d'ordenar els conceptes i referents debatuts i, posteriorment, a partir d'algunes propostes, vam poder entrar en la pràctica de la producció del Festival.

Des de l'inici i al llarg dels debats van aparèixer una sèrie de preguntes que van orientar el treball: ***Com i amb qui creàvem?, Què suposava formar part d'un procés artístic participatiu?, Quines relacions volíem sostenir amb les comunitats que habitàvem?, Què significava investigar des de les pràctiques artístiques?, En quines comunitats volíem inserir-nos?, Què era una obra d'art i quina aportació volíem fer-li a aquest present intens des de les nostres pràctiques?*** Aquestes qüestions van marcar el punt de partida del projecte, situant-nos en un terreny on el qüestionament i l'obertura eren imprescindibles.

En els debats, certes frases van quedar ressonant i es van convertir en motors de sentit: *"Mai havia vist un curs sobre la descompetència i em sembla molt anticapitalista", "M'interessa investigar sense posar el focus necessàriament en la producció", "Des que vaig ser mare, tota la meua vida es va paraitzar i la maternitat m'ha portat molt de por a navegar en les arts", "Si hi ha competència, no hi ha grup. Volem matar l'ego"*. Altres vegades, els pensaments s'expressaven en forma de paradoxes: *"Sento que sóc molt més completa quan no entenc", "Descompetir és començar a descomprendre", "No hem d'entendre-ho tot", o fins i tot preguntes obertes com "Quan deixem de gaudir? Quan deixem de crear?"*.

Alhora, vam compartir reflexions que ampliaven l'horitzó de la recerca: *"La llengua materna no necessàriament es parla, és el lloc on sempre torno", "Quan vius en una altra cultura veus les fractures de la cultura estrangera", "El llenguatge està inscrit en el cos. Quan parlem, dos llenguatges succeeixen al mateix temps: el verbal i el corporal"*. Aquestes idees ens van portar a preguntar-nos: **d'on venim?, quines llengües ens habiten?, què o quina és la llengua materna o llengua mare?, què significa una llengua apresada, patida, imposada, sentida, oposada?** En aquesta mateixa línia van aparèixer imatges poètiques com *"Em demano la esquadra al ciment o la flor que va brotar a la gespa artificial"*, juntament amb interrogants sobre el joc i els seus marcs: *"Si canviem els camps on juguem, canvien les regles? Què fa que les regles canviïn realment: les persones que juguen, el tipus de camp, les relacions de poder?"*

El joc es va convertir, de fet, en una eina metodològica clau, encara que no necessàriament en el format final. Més aviat vam acabar recuperant la idea de *"posar en joc"* i el sentit performatiu de convertir-nos en jugadores. L'estudi de diferents jocs i estratègies lúdiques va travessar el nostre imaginari i es va projectar en els esbossos del Festival: jocs de cartes com *Hanabi* o *The Mind Extreme*, on no hi ha llenguatge verbal i l'atenció i els silencis són fonamentals; *La Isla Prohibida*, on l'estratègia col·lectiva és l'única manera d'evitar la desaparició; jocs d'atzar; o *La Oca*, on la regla principal sembla ser acceptar l'imprevisible.

A partir d'aquestes reflexions sobre les frases clau del projecte, el llenguatge i el seu paper en el procés, i les performativitats del joc en col·lectiu, vam connectar amb els conceptes que posteriorment anomenaríem *lemes*, que ens travessaven: el fracàs com a eina (*FracasArt*), les preguntes sobre l'autoria: **què significa autoria col·lectiva?, dilueix la individualitat?, la relació amb la institució: treballar als marges o des de dins?, desestabilitzar-la?, ens interessa la institució?**, l'accessibilitat, el capacitisme, l'extractivisme en la participació, la gentrificació, els espais de conflicte i validació, les violències i abusos, el tecnofeudalisme, l'artivisme i l'humor com a forma de denúncia. Totes aquestes qüestions es van sintetitzar en una idea central: **deixar de competir per poder fer, per poder crear.**

La traducció d'aquestes idees es va materialitzar en múltiples formes i dispositius: *flyers*, pancartes a la pista de joc, regles dissenyades col·lectivament, diagrames de recorreguts possibles, carnets, currículums del no fet, projectes inacabats, samarretes enganxades unes a altres, màscares, maquetes, *performances* que reproduïen escenes de jurats i premis, rotllos de paper que recorrien l'espai, *karaoke* i lectures de normatives cantades, personatges a càmera lenta, saltimbanquis, camuflatges, banquets, narracions i dispositius visuals. D'aquest caldós de cultiu acabaria emergint el format del **Festival**, en què la projecció del propi esdeveniment ens resultava tan plaent i important com el fet de dur-lo a terme.

Diari-Relat comentat del procés cap al Festival

El projecte *Descompetir* ja havia recorregut diversos mesos de trobades, discussions i tantejos. Des de març, el *Diari Deportivo* havia anat registrant veus, dubtes, intuïcions, referents culturals i petits gestos col·lectius. Però a partir de maig de 2025 es va començar a dibuixar amb més claredat una deriva: calia pensar com mostrar cap a fora el

que passava a dins, com obrir al públic un procés que fins aleshores havia estat principalment un laboratori de pensament, experiència col·lectiva i cura mútua.

La data del 19 de juliol i, posteriorment, del 23 de juliol es va fixar a l'horitzó: el **Festival**. Un nom que, en la seva ironia, ja contenia la paradoxa de la recerca: un festival que no volia ser un espectacle competitiu, sinó una posada en comú desbordada, una acció col·lectiva de celebració, joc i pensament crític.

Maig de 2025: del laboratori a la prefiguració

A les sessions de maig es percebia la necessitat de donar forma al que s'havia acumulat. El **Diari Desportivo** (10 i 24 de maig) recull com les reflexions sobre l'accessibilitat, la institucionalitat de l'art, les convocatòries i el joc van començar a articular-se en grups de treball. Era el pas de la pura conversa al esbós d'accions concretes.

Els grups es dividien i es recombinaven. Unes pensaven en com desactivar la rigidesa dels espais expositius del **Santa Mònica**. Altres exploraven formes d'invitar el públic a participar sense caure en la lògica instrumentalitzadora de la "*mediació cultural excessiva*". Altres es preguntaven com traduir el concepte de descompetir en gestos físics i accions en l'espai públic.

A la sessió del 31 de maig es van concretar, d'alguna manera, els eixos de treball, espais, activismes i autories, i es va identificar una clau: "*Descompartir per poder fer, poder crear*". Van sorgir, a més, dues preguntes centrals: com descompetir espais, institucions i contextos, i com descompetir les autories a partir de les relacions entre activismes i pràctiques artístiques.

A continuació, es presenta l'esquema de conceptes resultant:

FESTIVAL. DESCOMPETIR PER PODER FER, PODER CREAR		
Línies vermelles: violències i abusos		
Com descompetir autories?	Activismes Pràctiques artístiques	Com descompetir espais (estructures, contextos, institucions)?
Des-jugar un paper	Art i activisme	El dispositiu de l'art ens ofega DESAHOGAMIENTO
Quin tipus d'autoria volem sostenir?	Estractivisme i participació	TECNO-FEUDALISME
Què vol dir l'autoria col·lectiva' dissol la individualitat?	En to d'humor sense perdre la denúncia	Accessibilitat al dispositiu institucional: ens interessa la institució?
Els artistes i la gentrificació	Síntesi del malestar /tensió-distensió	Contacte amb el carrer, la gent del barri?
Capacitismes-cuerpas	Desintoxicació artística.	Espai de validació

Treballar al marge o treballar des de dins? Des estabilar la institució?		Espais de conflicte
		Espai confús
		Fracasart
		Els artistes i la gentrificació

Constel·lació de conceptes

Després de situar de diferents maneres les columnes, va sorgir la necessitat de transformar-les en una constel·lació de conceptes i preguntes que, encara que tenien alguns centres clars (*autoríes, activismes, espais*), també es relacionaven entre elles i es desplaçaven de lloc.

La constel·lació va quedar configurada de la següent manera:

Propostes concretes de joc i accions

A partir d'aquesta constel·lació, es va decidir començar a pensar en les formes concretes que prendrien els conceptes i preguntes, i de quina manera volíem jugar i accionar el **Festival**. Van sorgir com a claus treballar a partir de recorreguts i preguntes, la idea del coral, el karaoke i la intervenció musical amb cançons conegudes, així com els jocs de paraules, les redefinicions del llenguatge de la descompetència i els formats de publicació autogestionats.

Un repte important va ser com aconseguir que les preguntes que ens travessaven es comprenguessin no només com a consignes aïllades, sinó com a part d'un procés col·lectiu. També ens preguntàvem quina part d'aquest recorregut havia d'aparèixer al **Festival**, com mostrar d'on sorgia **Descompetir** i quins aspectes del procés seria útil compartir perquè qui hi participés pogués comprendre tant la recerca prèvia com les experiències que es generaven durant l'esdeveniment.

El context de l'exposició CITISSIMUM ALTISSIMUM FORTISSIMUM

Una altra clau important va ser situar les peces i el context de l'exposició sobre l'esport, **CITISSIMUM ALTISSIMUM FORTISSIMUM**, que es desenvolupava a **Santa Mònica**. L'estudi de les peces i la interacció amb elles es va convertir en un element central per afrontar les lògiques expositives de competició i descompetència, explorant com intervenir des de la comprensió i la subversió dels missatges del *display*, sense caure en manerismes negacionistes ni confrontacions simplistes.

En aquests moments, a finals de maig, el to seguia sent experimental: no hi havia un guió tancat, sinó assaigs de metodologies performatives i visuals. Es va concretar la idea de treballar amb pancartes i convertir en *lemes* els conceptes clau, dialogar amb les peces de l'exposició, activar accions en els espais de Santa Mònica i investigar a través d'intervencions al carrer i activitats musicals i corporals col·lectives.

També es van definir elements visuals i de comunicació, com treballar amb *abanicos* per vehicular preguntes, elaborar un *fanzine-flyer* que expliqués breument **Descompetir** i situés el públic al **Festival**, preparar pancartes amb *lemes* col·lectius i pensar l'espai de Santa Mònica com un camp de joc, més que com un museu en sentit tradicional.

Juny de 2025: com narrar la descompetència

En les següents sessions es va definir una estructura oberta d'encontres en actes per articular les propostes en procés de les *cuerpas* de **Descompetir** en quatre actes. El primer acte consistia a ocupar i instal·lar els *lemes* i les pancartes seleccionades a tot l'espai de Santa Mònica. El segon moment implicava una activació performativa en paral·lel, a partir de les peces de l'exposició i de les accions i intervencions desenvolupades pel grup. El tercer acte consistia a manifestar-se al carrer amb les pancartes i oferir una explicació poètica i reivindicativa del concepte de descompetir. Per últim, el quart acte incloïa la instal·lació de les pancartes a l'espai de joc de l'exposició i activacions col·lectives, com jocs paral·lels de pilota com a bases percutives, la lectura a dues veus de textos del **Diari Desportiu**, i el cor final de cançons sobre la descompetència interpretades a des-coro.

Lemas de les pancartes de la descompetència i grups de treball

En la sessió del 7 de juny es van discutir, votar i concretar els *lemes* finals: *des-fuck l'autoria, ni premio ni apremio—ni premi ni apremi, artista sense remei, autoconvoca't, afirmo que no firmo, espai confús, out off game, al fracàs fer-li cas, menos laureles y más lereles, autoriego, artist in detox, eso que llaman amor al arte es trabajo no pago, libertad descondicionada sí, prototipo luego existo, autoría sin sujeto/sujetador/sustenedor?, y de las bases me río y en el perreo confío.*

En la sessió es va consensuar organitzar tres comissions que compartissin moments de treball per comissions i posessin en comú el desenvolupament de cadascuna d'elles: grup de visuals, grup d'arts vives i grup de logística i muntatge.

La altra acció important de la jornada va ser relacionar les pancartes i els *lemes* amb les propostes de l'exposició *CITISSIMUM ALTISSIMUM FORTISSIMUM*. Després d'un procés de conèixer les peces i visitar en diversos moments l'exposició, vam acabar creuant als mapes del centre l'exposició i el projecte **Descompetir** de la següent manera:

https://docs.google.com/presentation/d/1XHh3o-czf_EY08OgBYDiUjqbpnlSgn7Z10gMv8JG-kg/edit?slide=id.p#slide=id.p

Les sessions de juny van intensificar aquesta transició. El **Diari Desportiu** del 21.06.2025 va recollir un text titulat "*Una primera aproximació al relat de com hem descompetit*". Era un intent de narrar, encara que de manera fragmentària, què significava el procés i què havíem après cada una de nosaltres. Allà es reconeixia que **Descompetir** no era un mètode tancat ni una consigna única, sinó una pràctica plural que s'havia encarnat en exercicis d'autoria dissolta, en jocs col·lectius i en dubtes sobre la institució i sobre com participem i formem o deformem part d'ella.

Aquest text va funcionar com una primera síntesi comuna dels nostres aprenentatges i, per tant, com un moment de valoració i elaboració col·lectiva dels nostres sabers i experiències del descompetir: un relat que, encara que incomplet, obria la possibilitat d'expressar en comú com ens havíem alliberat de certes inèrcies competitives. No era

encara un manifest, sinó un esborrany coral que desenvoluparem més endavant en aquesta memòria.

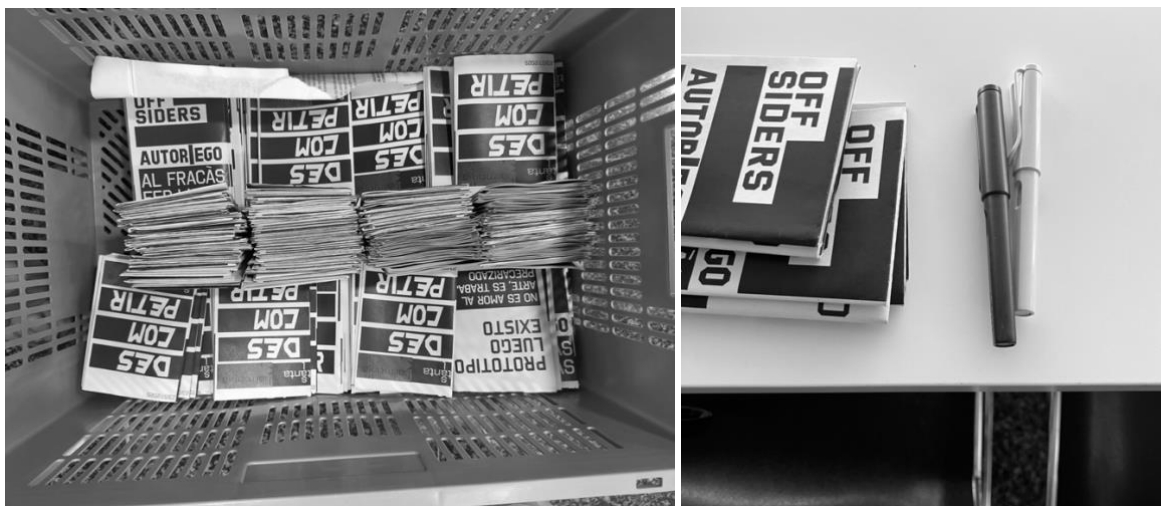
Al mateix temps, es treballava en el guió del **Festival**. El document final, revisat a mitjans de juliol, mostrava un cronograma detallat: des de les comissions de treball, la preparació de pancartes i *performances* paral·leles, fins a la baixada per tot l'edifici i l'arribada al carrer, amb accions de silenci, crits dels *lemes* i lectures de fragments del propi **Diari Desportiu**. Era un guió, però escrit amb la consciència que el viscut ho transformaria tot.

Juliol de 2025: la vigília de l'obertura

Els primers dissabtes de juliol van ser d'assaig i tancament de materials. El **Diari Desportiu** (5 i 12 de juliol) mostrava com es cuidaven els detalls logístics, però també com es seguia reflexionant sobre el sentit polític i poètic de l'acció. **Com convidar el públic a participar sense imposar? Com evitar que el Festival quedés reduït a una simple exhibició del treball intern?** Entre altres fórmules, la resposta es va trobar mostrant elements i documentació del procés i generant un espai d'"estar" per al públic, que era convidat a observar i accionar amb la proposta i rebut per nosaltres.

Vam tenir espais intensius d'entrenament performatiu col·lectiu, de creació de pancartes i *lemes*, de producció d'un *flyer* i fins i tot de disseny d'una tipografia descompetitiva. Vam assajar i cantar com vam poder, però ho vam fer. Es van activar processos molt valuosos i rics que, tanmateix, no van tenir temps de transcendir plenament a tot el grup en conjunt.

Per això va ser clau pensar-ho com una "activació": el **Festival** no era un producte final, sinó la primera activació pública d'una metodologia en construcció. El propi guió ho recordava en les seves notes generals: "*convidar al públic de manera subtil a participar en les accions (tenir-ho present durant tot el recorregut del Festival)*".

23 de juliol de 2025: el Festival

El dia va arribar. Des de les 11 del matí, els grups d'arts vives, de comunicació i de pancartes treballaven en paral·lel. El Santa Mònica, espai d'exposicions, es transformava poc a poc en un camp de joc col·lectiu.

A la tarda, mentre es preparaven les pancartes i les *performances*, el públic va anar entrant. A la recepció es repartien *abanicos* en blanc, on cada persona podia escriure què significava per elle descompetir. Altres *abanicos* ja estaven impresos amb frases col·lectives i amb relats de com havíem descompetit durant el procés.

A les 18 hores va començar la **“baixada de pancartes”**. Cada grup repetia *lemes*, pujant el volum de manera gradual, fins a ocupar l’espai sonor i físic. Després va venir la **“sortida al carrer”**: primer el silenci, cossos amb pancartes ocupant la Rambla; després, crits, lectures i definicions múltiples de la paraula *descompetir*. L’espai públic es va convertir en escenari compartit, però sense protagonistes individuals.

De tornada al Santa Mònica, les pancartes es van penjar com a petjades visibles del recorregut, i es van llegir fragments del **Diari Desportiu**, mesclant català i castellà, veus diverses. Després va arribar l’acció coral: un *karaoke* inesperat, cançons de derrota resignificades com a celebració, *lemes* del projecte cridats sobre bases musicals.

El **Festival** va tancar amb dansa lliure, o aquesta era la proposta, però el conflicte a Gaza no ho va permetre. No va ser una clausura, sinó un lllindar: la primera vegada que el treballat durant mesos s’obria a l’exterior, amb tots els riscos, fragilitats i potencialitats compartides.

3- Aproximacions a l'anàlisi i reflexions

3.a- Sobre la convocatòria i la reformulació de la dinàmica grupal

NO a la selecció

Una de les qüestions que vam pensar que va ser molt important, quant a com la vam resoldre, va ser el tema de la convocatòria. Era un tema delicat, que podia fer-nos sentir en contradicció. D'una banda, sosteníem un programa que es deia **Descompetir**, i al mateix temps apel·làvem a dispositius competitiu com la selecció, en un esquema en què hi havia un *cupò*, que era un dels elements que generava la competència per un lloc.

Com vam apuntar a l'apartat **1-c**, explicat més amunt, vam fer la convocatòria més aviat oberta i, davant la resposta que superava les 80 persones, vam aplicar el criteri d'un partit de futbol, organitzant 3 grups: *jugadoris*, *relatoris* i *hinchada activa*.

La manera de convocar ens va permetre garantir que hi hagués representativitats en quant a:

- Diversitat
- Transversalitat
- Biaix de classe
- Accessibilitat
- Sense filtres capacitistes
- Sense filtres extractivistes

És a dir, d'una banda, no hi va haver criteri identitari per seleccionar ningú. Vam reordenar la motivació perquè ningú quedés fora, procedint a una divisió per grups. Aquesta qüestió estratègica també va ajudar a una millor gestió dels espais que ens va proporcionar la institució, qui també ens va manifestar una certa inquietud lògica davant tanta quantitat de persones.

La idea de joc, de partida, era inherent a *Descompetir* i també a l'exposició que sabíem que inauguraria Santa Mònica el 2025 com la seva exposició central.

El criteri va ser obrir-nos a diferents edats, diferents procedències, diferents contextos.

Ens sembla important destacar que nosaltres no vam aplicar polítiques de *cupò* perquè ja nosaltres som el *cupò*. Les quatre coordinadores que vam sostenir el programa pertanyem a diferents identitats dissidents.

També vam saber, des de la primera reunió de les que es realitzaven l'últim divendres, que érem el grup que no responia a una política identitària dins de les Mòniques.

Més aviat ens vam recolzar en l'**accionar**, com a identitat, a partir de treballar un verb amb prefix *des-*, que vam conjugar en totes les seves formes. Un verb al qual li vam donar un aspecte duratiu i sobre el qual vam treballar el seu possible caràcter performatiu. És bo recordar que un verb performatiu és aquell la acció del qual es realitza tan bon punt es

diu, sempre que s'enuncii en el context adequat. Per a nosaltres era clau crear aquest context, i per això vam treballar especialment en implicar el cos com a mode de manifestació d'un context, com a procés de reterritorialització del que és identitari. En l'*accionar*, apareix l'orografia, el vol, el trajecte, on l'acció és la que crea contextos i produeix la realitat.

D'aquesta manera, en crear un context per a un joc del minoritzat en el major, ja des de la convocatòria, el que es va prioritzar va ser la motivació més que el currículum artístic o la trajectòria.

Així mateix, es va treballar especialment perquè la convocatòria no quedés només a l'altaveu de Santa Mònica, sinó que es va disseminar en els nostres propis grups i xarxes. Destacarem aquest fet perquè ens sembla que va fer part de l'exercici de *descompetir*: no hi va haver requeriment de formació, trajectòria o recorregut, complint amb el que ens havíem proposat des del títol del programa en quant a proposar una escena de l'art amb altres regles.

SENSE jerarquies

Un altre tema molt important va ser que, quan vam decidir no fer selecció i sí fer una primera subdivisió de grups per una qüestió tàctica i necessària, la vam anul·lar tan bon punt vam poder i tot el grup es va integrar sense jerarquies ni compromisos de participació.

És cert que aproximadament la meitat va haver de reduir la seva participació a mesura que avançava el programa. Ens quedaria pendent investigar per què es van anar les persones que es van anar, més enllà de les dades lògiques relacionades amb estabilitats laborals, èpoques d'examen (per a les estudiants), o compromisos més intensos amb els seus propis projectes artístics singulars.

Un llenguatge COMÚ

Des del primer moment es va posar sobre la taula el debat de la llengua, generant un espai de diversitat, i on la necessitat i el desig es van expressar des de la llengua amb què cada una es va sentir més identificada, segons el tipus de relat, el moment i les interlocucions. Per iniciar aquest debat es va entregar material bibliogràfic tant com reflexió filosòfica com expressions des de la pràctica migratòria i la creació artística.

Un llenguatge comú no és parlar la mateixa llengua, és consensuar els codis i acceptar els que són desconeguts.

Motivacions per a la continuïtat

És interessant observar motivacions per les quals algunes persones abandonaven el grup, que eren alhora en mirall, els mateixos motius pels quals altres reforçaven la seva permanència en ell.

Vam treballar la investigació des de la pràctica artística, però era imprescindible el debat i la teorització inclosa en els processos de treball.

- No hi havia creació individual

- Les idees es van desenvolupar entre totes
- Tot i que no hi havia compromís d'assistència continuada, sí que hi havia un compromís amb el projecte i amb el grup

Entenem que algunes persones van abandonar per la por a l'excés de teorització i altres per la investigació des de la pràctica artística, pensant o tement no tenir suficients recursos teòrics i/o creatius.

Les integrants que, malgrat això, van apostar per quedar-se, van poder veure ampliat el seu *accionar*, com en els casos de persones que van realitzar aproximacions a les pràctiques performatives o van entrar en contacte amb registres artístics sense haver-ho fet mai abans, i altres que van poder comprovar que el debat teòric ens pot interpel·lar i incloure a totes.

3.b- El procés pròpiament dit

Metodologies d'escolta

En aquest apartat vam debatre sobre els modes específics de treball que poden involucrar-se al voltant del concepte de ***Descompetir***. Metodològicament això és important perquè es va treballar sobre demanda i expressió de les participants. Va ser l'entusiasme i la dinàmica de grup la que va marcar les pautes d'organització. La gent s'acostava, plantejava les seves pròpies qüestions, el que imaginava, el que volia (en aquest aspecte vam pensar que ***Descompetir*** està molt lligat a les polítiques i a les poètiques del disseny), i a partir d'aquí vam repensar estructura i necessitats. El resultat és que tothom aportava des del seu lloc sense que hi hagués espais diferenciats. L'esdeveniment, el que va passar, es va imposar, ens va ajudar a adonar-nos del que estàvem fent i, sobretot, com ho estàvem fent.

El primer dia va ser el més estructurat, més guionat, i després vam anar pel costat d'estructurar alguna cosa, tot i adaptat al que succeïa en cada moment. Nosaltres, des del nostre espai de coordinació (?), preparàvem les jornades següents a partir de les necessitats que el grup manifestava. Vam incorporar material bibliogràfic i audiovisual en la mesura que es produïa un debat que ho requerís. D'aquesta manera el grup es constel·lava de manera orgànica, on les aportacions i l'organització mateixa cada vegada es repartien entre més persones i on les iniciatives cada vegada eren més freqüents.

En aquest sentit, ***Descompetir*** va ser un gran exercici d'escolta.

Destacarem que en tot el procés no van tenir lloc ni accidents, ni enfrontaments, ni baralles. Hi va haver un reconeixement amorós de totes cap a totes. No vam fugir del conflicte, simplement no es va produir.

Tal com vam comentar anteriorment, un tema que vam pensar i sentir que va sorgir especialment i es va estructurar de manera pròpia i potent va ser la qüestió de la diversitat de llengües i expressions, a partir d'un intercanvi permanent entre l'idioma català i l'idioma espanyol, però també de les seves varietats lingüístiques (argentin, mexicà, colombià), i també en tant que persones amb diferent grau d'ús i pertinença al

català. L'experiència va ser sumament enriquidora en aquest sentit i, per sobre de tot, va prevaler l'empatia i la voluntat de comunicar.

Grups de treball

En el procés van sorgir a més quatre grans línies d'investigació que es van estructurar en grups de treball: accessibilitat, convocatòries, institucions, regles de joc. Aquestes línies es van esbossar en dues tardes de treball i es van deixar en repòs perquè no hi havia consens en el grup per continuar aquests debats, però curiosament, van obrir un senyalament molt important quant a la detecció d'interessos, frustracions, necessitats i amenaces. No era el moment ni la manera d'abordar aquests debats, però pensem que són temes en els quals hem de continuar treballant.

També cal assenyalar que ens vam trobar amb un grup amb altres maneres de sostenir l'atenció que ens indicava tot el temps que estàvem manejant molta informació i que volien treballar d'una altra manera. Per això també es va reduir el flux de dades i el nivell més abstracte dels temes de discussió.

En línia amb aquest tema i en les primeres instàncies del procés, es va produir un fet que té a veure amb una fissura de l'equip inicial que va portar a una reconducció i reposicionament per poder continuar amb el nostre projecte. Els temps tan marcats de finalització de la investigació i de la presentació del **Festival** ens van fer prendre decisions possiblement massa dràstiques a l'hora de poder redefinir els temps i les metodologies. Creiem que aquest tema podria ser una possible línia d'investigació si ens plantejem la continuïtat d'aquesta primera investigació. Com gestionar les diversitats amb els seus temps i diferències en un grup d'investigació?

Finalment, amb la sortida de Valentina Gaia Lops, per decisió pròpia, vam haver de repensar en sumar una nova persona. Així va ser que, molt encertadament, es va incorporar José Antonio Delgado. Això va significar una gran aportació, ja que el treball més lligat a la performance, el cos i l'escènic d'aquest artista, educador i gestor, va contribuir enormement a la nostra intenció original: generar una sèrie de dispositius on es potenciés una major dinàmica de grup.

Creació col·lectiva i producció

Així és com vam començar la segona fase del projecte, relacionada amb la preparació del **Festival**, un mode específic de traduir en accions creatives la nostra relació amb la institucionalitat de Santa Mònica, l'exposició *CITISSIMUM ALTISSIMUM FORTISSIMUM*.

Vam començar llavors a treballar les estratègies que s'utilitzen en els jocs. Ens vam preguntar: **què creiem que és el joc?** Vam fer reiterades visites a l'exposició, amb consignes precises, com a quelcom intencionat, organitzat. En vam reforçar el diàleg. Tot i que parlava de l'esport en forma de diverses intervencions espacials i artístiques, nosaltres el vam portar al terreny de material modelable i de treball artístic, generant una nova línia de treball.

A partir d'aquelles trobades es va generar el debat, des de la pròpia pràctica, un diàleg propi amb l'exposició que va desembocar en una pluja de propostes creatives.

Va aparèixer una relació de maneres possibles des de les pràctiques artístiques de descompetir i una possible proposta d'intervenció en l'exposició i en l'espai, lligada al futur **Festival**.

Les propostes es van anar decantant, fins a acabar sent el que va ser la nostra intervenció del 23 de juliol, de manera sempre consensuada. (Annexos 2 i 3).

3.c- Aportacions metodològiques de Descompetir i l'activació del Festival

Després de tot el viscut i recollit de diverses maneres, els processos i metodologies posades en pràctica: des de la pròpia manera de convocar d'un altre mode possible, fins al fet de generar un espai per cuidar-nos i escoltar-nos, passant pel primer intent de revisar-ho i investigar-ho des de les pràctiques artístiques, encara que de manera incipient i íntima. Val la pena recollir alguns eixos metodològics i claus conceptuals que han travessat totes les fases del projecte.

El procés va mostrar i va demostrar una sèrie d'aportacions metodològiques clau:

- **L'autoria dissolta:** es va qüestionar constantment qui escriu, qui crea, qui signa. El *Diario Desportivo*, amb la seva barreja d'actes, relats lliures i notes personals, va ser un exemple viu d'escriptura coral.
- **El fracàs com a motor:** es va reivindicar el *FracasArt* (recordant Carles H. Mor i Ester Xargay) no com a derrota, sinó com a possibilitat de reorganització. El *Festival*, amb el seu caràcter obert i imprevisible, va assumir aquest risc metodològic.
- **El joc com a investigació:** lluny de la lògica del rendiment, el joc col·lectiu, des de les accions amb pancartes fins al karaoke, es va entendre com una forma de coneixement compartit.

- **L'activació pública:** el *Festival* no va ser una exhibició acabada, sinó l'activació de processos metodològics. L'important no va ser “mostrar resultats”, sinó contagiar modes d'estar juntes, de produir vincles i de desactivar la competitivitat.

Així, **Descompetir** es va consolidar com una proposta metodològica que no buscava resultats tancats, sinó modes de relació, afecte i experimentació. Una pràctica que intentava desarmar les lògiques imperants, visibles i invisibles, de la competència en l'art i en la vida.

Ens va quedar pendent preguntar-nos i desxifrar de quina manera cada participant de **Descompetir** pot integrar les pràctiques compartides en la seva pròpia pràctica personal. Creiem que, perquè això passi, la pràctica individual hauria de traslladar-se del lloc artista-galeria, artista-mercat, i emprendre el treball amb les institucions, no com una relació extractivista des d'ambdós costats, sinó com un espai que propiciï la relació de l'artista amb el seu medi i li permeti desenvolupar-se tant en els marges com en espais públics o privats, sense perdre la relació amb el context i mantenint el pols descompetitiu com a eix d'actuació.

3.d – Referents en la descompetició

Una plèiade de referents que ens sostenen en la descompetició

En el procés d'idear *Descompetir*, així com en tota la feina col·lectiva de diàleg i intercanvi de sabers, trobades, xerrades i debats, el projecte ha anat teixint un marc global i local. Encara que no sempre s'hi esmenti directament la descompetició, aquesta s'inscriu en un context ampli, on investigar-la i practicar-la forma part d'un diàleg múltiple i obert dins l'àmbit cultural. Aquest diàleg no sorgeix únicament del present, marcat per la competència i l'individualisme, sinó també de processos vinculats a l'expansió del liberalisme econòmic, cognitiu i social.

No es tracta d'una revisió exhaustiva, sinó d'ordenar la plèiade de referents que ens van proporcionar un marc a *Descompetir* i que considerem necessari esmentar per establir genealogies i relats situats en temps i espai. Per això, els hem organitzat per categories, tot extraient al final del text els eixos conceptuals i vivencials que tracen.

Inclouen centres, institucions, plataformes i espais culturals; col·lectius, artistes, projectes i agències activistes; així com referents audiovisuals, pel·lícules, textos, llibres, autors teòrics, peces crítiques, sèries, programes de televisió, jocs, videojocs i dinàmiques lúdiques.

Centres / institucions / plataformes públiques i espais culturals

En l'entramat institucional de Barcelona, els centres i espais culturals funcionen com un terreny de joc que el projecte *Descompetir* es proposa explorar i transformar. El Centre d'Art Santa Mònica, seu de l'exposició que dialoga amb el projecte, encarna les tensions entre institució i descompetició, i esdevé un "camp de joc" a desestabilitzar amorosament des de dins. Com a part de les seves propostes, *Les Mòniques* constitueixen un marc on es generen altres possibilitats narratives i investigadores que, si bé no travessen tot el projecte ni la institució, podrien arribar a fer-ho.

La Escocesa, amb els seus projectes constituents i la seva idea de "guaret institucional", aporta un referent per pensar convocatòries descompetitives i processos de cura dins d'estructures institucionals. La Capella, per la seva banda, permet problematitzar com les convocatòries poden reproduir lògiques competitives sense ni adonar-se'n. En el pla de recursos i bones pràctiques, **PAAC** (*Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya*) ofereix manuals i documentació que inspiren alternatives més transparents i menys extractives. Finalment, el **MACBA** apareix a través de col·laboracions i conflictes amb col·lectius com *Enmedio*, recordant-nos que els museus, encara que puguin finançar o absorbir pràctiques col·lectives, també són escenaris on la descompetició ha de trobar un difícil equilibri entre autonomia i negociació institucional.

Col·lectius, projectes i agències activistes, artístiques i investigadores

En l'àmbit dels col·lectius, projectes i agències activistes, artístiques i investigadores, *Descompetir* es mou entre experiències que desafien la competència i posen en primer pla l'acció col·lectiva. *Enmedio*, amb Leónidas Martín al capdavant, juntament amb projectes com *Las Agencias* i *Yomango*, constitueix un referent central: practiquen el "desactivisme", l'acció col·lectiva, la reapropiació i la redistribució de recursos, tot amb humor i sense obsessionar-se amb la signatura individual. Accions com *Campeones del paro*, *Los Reflectantes contra el mal*, *Infalible inflable* o *Cierra Bankia* mostren com és possible ser políticament eficaces i creatives alhora, sense entrar en la cursa per la visibilitat.

Altres col·lectius aporten perspectives complementàries. *Tools for Action*, amb les seves estructures inflables, recorda la importància de la infraestructura compartida i del suport mutu; mentre que el *Grup de Treball* dels anys 70 demostra com l'autoria col·lectiva podia florir fins i tot sota una dictadura, i ens convida a preguntar-nos en quin sistema polític

ens trobem avui. Exemples històrics com *Tucumán Arde* o *Siluetazo* mostren que l'anonimat i l'acció col·lectiva també poden ser formes poderoses de polititzar l'art. En la mateixa línia, les *Guerrilla Girls* utilitzen l'anonimat per denunciar sexisme i racisme institucional; mentre que projectes contemporanis com *Meteorologías colectivas* o les múltiples manifestacions del *Postporno* ofereixen marcs crítics per repensar el poder, els cossos normatius i la descolonització.

Més a prop, figures com Leónidas Martín, Joana Hurtado i Itxi Guerra mostren com incloure i reconèixer aquelles persones que solen quedar invisibilitzades, treballar des dels marges i cuidar la diversitat sense caure en la competència absurda. Pensadores i teòriques com Judith Butler o Sunaura Taylor, juntament amb autors locals com Juan Ramón Gabancho i Jesús Lizano, ajuden a pensar la representació, el risc del *tokenisme* i les formes de llenguatge que no competeixen per visibilitat. I en el pla cultural i lúdic, referències musicals com Judit Neddermann, Izaro o Mikel Laboa, així com projectes recents com *Ingrávidas* (2023), mostren que col·laborar, jugar i posar lleugeresa a les coses pot ser una manera concreta de practicar la descompetició: fer art seriós, sí, però sense prendre-s'ho massa seriosament.

Vídeos, pel·lícules i peces audiovisuals

Les pel·lícules i les peces audiovisuals ens funcionen com petits estímuls per repensar el moviment, la identitat i la descompetició a diferents nivells. Per exemple, Francesc Tosquelles a *Uma política da Loucura* (1989) ens fa replantejar rols i ens recorda que no cal quedar-se atrapat en una sola identitat: de vegades moure'ns fora de la lògica competitiva és alliberador. En la mateixa línia, la conversa entre Judith Butler i Sunaura Taylor a *Vidas examinadas / Walking Together* reflexiona sobre el cos, la discapacitat i l'accessibilitat, connectant directament amb la idea de descompetir les normes de mobilitat i accés.

Projectes més juganers, com *Nike Music Shoe*, sabatilles que generen so via MIDI, són una mena de metàfora audiovisual: re-funcionalitzar objectes i rols ens ajuda a desfer expectatives i, de passada, a descompetir una mica. Des del terreny de la sexualitat i els cossos, *Yes We Fuck* debat sobre *Postporno* i pràctiques que qüestionen normes corporals i jeràrquiques, recordant-nos que hi ha altres formes de relacionar-nos sense competir. I per acabar, la música col·lectiva, amb referències com Judit Neddermann (*La meua llengua*) o Mikel Laboa (*Baga, biga, higa*), funciona com una eina d'unió i memòria comunitària: un recordatori que compartir sons pot crear vincles forts sense necessitat de mesurar qui ho fa millor.

Textos, llibres, autores teòriques i peces crítiques

Descompetir s'aguanta en lectures que ajuden a repensar autoria, llenguatge i poder cultural. Jacques Derrida i Hélène Cixous, a través de lectures performàtiques compartides a les sessions, compliquen la noció de llenguatge, cos i autoria, recordant-nos que la creació pot ser col·lectiva. En aquesta mateixa línia, clàssics com Umberto Eco (*L'obra oberta*) o Roland Barthes (*La mort de l'autor*) ens permeten discutir l'autoria

expandida i dissoldre la centralitat de l'autor, mentre que Walter Benjamin aporta eines per entendre l'autor en clau socioeconòmica: treball, producció i circulació de béns culturals.

Textos més contemporanis, com els de Yanis Varoufakis (sobre tecnofeudalisme) i Angela McRobbie (sobre vassallatge precari), ens conviden a mirar com les relacions de poder econòmiques i culturals travessen l'art i fomenten lògiques competitives que convé qüestionar.

D'altra banda, a *La cultura no es una autopista*, Lucía Egaña Rojas i Giuliana Racco analitzen estructures institucionals i distribució de recursos, assenyalant discriminacions per origen, gènere, raça, orientació sexual o discapacitat, i oferint eines per a un accés més equitatiu a la producció cultural. Aquestes idees recorden que la cultura no ha de ser una autopista on guanya qui corre més ràpid; els museus i centres podrien ser jardins on cultivar pràctiques col·lectives, d'inclusió i de descompetició a fons.

Sèries / programes televisius / cultura despopular

A les sèries i alguns programes, *Descompetir* hi troba ficcions, relats i retrats de comunitats i pràctiques que prioritzen la col·laboració per damunt de la competència. La sèrie *Pose* mostra com les comunitats *ballroom* creen celebracions i xarxes de suport mutu, un model de descompetició basat en la lògica comunitària i neofamiliar davant l'èxit individual. De manera històrica, *Soul Train* il·lustra desfilades col·lectives on la línia de ball es converteix en símbol de subversió del prestigi competitiu.

Aquestes idees s'estenen als jocs i videojocs: *The Night Journey*, per exemple, ofereix una experiència estètica sense regles clares de competició, i els jocs cooperatius de taula com *Hanabi*, *The Mind* o *La Isla Prohibida* incorporen la dependència mútua, la comunicació no verbal i els objectius compartits. Jugar juntes pot ser més important que guanyar.

Fins i tot a l'espai públic, pràctiques com la cursa de carrer *Carrer de Reis*, amb punt de partida i arribada comuns i regles flexibles, conviden a imaginar ciutats i espais de trobada com a llocs no competitius, on la col·laboració i la celebració col·lectiva és el més natural.

Per obrir-tancar una síntesi: idees-força i relacions entre referents

Per acabar aquest apartat, la idea és sintetitzar, a partir dels referents amb què hem conviscut, quines són les idees i línies de força que poden i de fet ens han guiat en la investigació col·lectiva que suposa *Descompetir* i en totes les seves manifestacions.

Apareixen aleshores algunes **idees-força** que travessen pràctiques, teories i experiències col·lectives. Primer, la dissolució de l'autoria proposa moure l'energia de l'"èxit individual" cap al comú, usant l'autoria com una eina per redistribuir responsabilitats, cures i desactivar jerarquies. Complementàriament, els jocs cooperatius i mecàniques lúdiques funcionen com a laboratoris que ens ensenyen a jugar des de la dependència

mútua, la comunicació no verbal i els objectius compartits, tot oferint models possibles en pràctiques artístiques no competitives.

La relació amb la institució es planteja com una tensió constant: aquestes ofereixen recursos i visibilitat, però també reproduïen sistemes de poder, cosa que planteja la pregunta de com desestabilitzar-les des de dins sense ser cooptades. De manera transversal, l'accessibilitat, la corporalitat i la crítica a la meritocràcia ens recorden que descompetir implica repensar qui pot participar i quines barreres, formals i informals, reproduïen la competència.

Les tàctiques d'acció col·lectiva i l'humor funcionen com a antídots: la ironia, la creativitat i el disseny col·lectiu desactiven la solemnitat del "gran gest" i eviten que la descompetició esdevingui performativitat buida. De manera semblant, l'economia de l'art i les alternatives de sostenibilitat apunten a desactivar lògiques de precarietat que obliguen a competir.

Per últim, els riscos i tensions internes, la cooptació institucional, els riscos de la performativitat buida i del *tokenisme*, ens recorden que la descompetició és un equilibri constant entre cura, crítica i acció col·lectiva.

4.- Conclusions d'aquesta primera etapa de la recerca

A mode de conclusions col·lectives després del Festimal (3 d'agost de 2025)

Trobada a ca la Maria

A poc més d'una setmana del Festimal (23 de juliol), ens vam reunir tantes com vam poder a casa de la Maria. Entre viandes casolanes, dolços compartits, begudes fresques i la calor, encara impregnades de l'energia d'aquell dimecres, vam començar a desgranar què ens havia mogut *Descompetir* i què havia passat al Festimal.

De seguida va emergir una percepció comuna: més que una presentació, el Festimal havia estat una primera **corporització** de les nostres sessions internes, un acte a l'espai públic però encara carregat d'intimitat, d'exercici per a una mateixa. Tot el sentit es sostenia des de les lògiques i les il·lògiques de la descompetició. Des de la convocatòria no competitiva, passant pels diàlegs i els jocs, fins a les accions performatives a Santa Mònica, el Festimal va ser la primera formalització cultural de tot aquest procés, encara que en una clau més interna que externa.

Vam coincidir que van funcionar especialment bé les accions desenvolupades dins del mateix centre d'art: la baixada i penjada de pancartes, els diàlegs performatius amb l'exposició i la lectura coral del *Diari Desportiu*. El que va tenir més força van ser les accions espontànies amb les pancartes: les intervencions a les sales de l'exposició *CITISSIMUM ALTISSIMUM FORTISSIMUM* i el moment en què les pancartes es van alçar i instal·lar a l'espai de joc de la planta baixa, mentre dues veus recitaven el diari. Allà vam sentir que el procés es materialitzava. En canvi, les accions exteriors (la roda a la Rambla, els crits dels lemes) van tenir menys intensitat i van deixar dubtes sobre el seu abast. Una

cosa similar va passar amb la part coral final, que no va assolir la mateixa força ni sentit que altres moments del Festimal.

Un altre punt que vam comentar entre mos i mos va ser la sensació de manca de temps per compartir els treballs de les comissions de manera més articulada. Encara que el Festimal es va nodrir del que s'havia recollit a les sessions i al *Diari Desportiu* des del març, va faltar un moment de "cosir i compartir processos", o potser d'assumir un **decreixement**: valorar més la contemplació i la cura, sense la urgència productiva que ens va envair en certs moments.

Algunes es van sentir incòmodes amb la part performativa, però igualment van intentar habitar aquell espai, confiant en el treball en equip. Allà va aparèixer la reflexió sobre la importància de confiar en les companyes i en la feina delicada feta per tot el grup. Accionar per i amb tothom encara que una no ho fes de la mateixa manera, i alhora respectar la llibertat de dir que no o de retirar-se quan no es vol participar.

També ens vam preguntar si estàvem satisfetes amb el Festimal com a peça artística o com a procés. La majoria vam coincidir que el valuós havia estat el **procés col·lectiu** més que la peça com a resultat artístic, tot i que aquesta també constitueix un possible espai de continuïtat i recerca. La pregunta sobre com descompetir des de les pràctiques artístiques en plenitud, sense recaure en la lògica de l'"obra acabada", va quedar assenyalada com un dels reptes futurs del projecte.

Va sorgir igualment la importància de mantenir el grup en el temps i de socialitzar els resultats: diari, reflexions, documentació gràfica, objectes... i obrir-los a noves activacions. Al mateix temps, va reaparèixer el tema de l'autoria i els noms: com reconèixer les presències individuals sense trencar la lògica de la desautoria.

Un moment clau, que potser va emergir amb més força a les últimes sessions abans del Festimal, va girar entorn de les condicions materials i econòmiques. El grup motor va rebre honoraris que van permetre sostenir part de la feina i l'estructura, mentre que altres companyes hi van participar sense remuneració directa. Es va arribar a plantejar la possibilitat de visibilitzar públicament quant corresponia del pressupost a cada persona, i fins i tot es va proposar destinar els diners sobrants a una altra entitat afí al context de Santa Mònica, proposta que finalment no va ser acceptada per la institució. Aquest punt va obrir una reflexió sobre la dificultat de descompetir en un marc productiu travessat per l'economia, i sobre la necessitat de buscar formes més justes de redistribució material i simbòlica entre nosaltres i en relació amb allò institucional.

Finalment, la conversa es va dirigir cap a com cada una havia aplicat, en major o menor mesura, les estratègies de descompetició en els seus propis contextos artístics, laborals i vitals. Tot i que de vegades els gestos fossin petits, totes vam reconèixer que alguna cosa havia canviat en les nostres pràctiques: des de dir *no* a certes dinàmiques competitives fins a proposar girs de guió a institucions o obrir espais de cura en projectes personals.

El que vam viure ens va mostrar que la descompetició no és un ideal llunyà, sinó un exercici possible en el quotidià, en grup i a cada trinxera personal. I encara que el camí

està ple de contradiccions, el col·lectiu es va sentir amb la força suficient per seguir sembrant aquesta llavor en futurs processos.

Així, el Festimal es va consolidar no només com un esdeveniment, sinó com un recordatori que la **descompetició** es construeix dia a dia, en els gestos més petits, en la confiança compartida i en la disposició de sostenir el procés col·lectiu com a horitzó d'acció, super-vivència i bon viure.

.....

La veu del grup

Pensem que tota l'experiència viscuda ens ha estat de gran utilitat perquè ha estat un gran procés d'aprenentatge. Efectivament, a partir de l'intercanvi amb artistes d'edats, recorreguts i territoris tan diferents, vam poder posar en valor allò que vam arribar a entendre: les anades i tornades estratègiques i programàtiques del grup, conformant una lectura tant singular com col·lectiva, trobant i sostenint la veu del grup.

En aquest sentit, vam notar que la gran preocupació del grup eren les convocatòries. Això ens va portar a adonar-nos de la precarietat en què viuen les artistes, i de la forta repercussió que va tenir la convocatòria d'un programa que es diu **Descompetir** (remarquem que la paraula no és innocent: es va convertir en un atractiu vital i sensible per a tothom). El programa es va sostenir en una situació de cansament sistèmic generalitzat, on la competència per aplicar a subvencions i la recerca d'espais per produir, exposar i fer circular afecta de manera contundent la pràctica de cadascuna.

També des del grup vam concloure sobre com les institucions entren en la lògica neoliberal. Hi ha una tensió entre la paraula i la percepció de si mateixes i de l'escena per part de les artistes, que senten que la institució pública les ha d'ajudar i sostenir. A partir d'aquí, el treball esdevé més proper a la pràctica pròpia, que va determinant la línia de treball i discussió. És des del quefer artístic que cadascú aporta i bolca en una agència col·lectiva, el que ens permet pensar avui que els debats han de ser reorientats de manera peremptòria dins del camp professional que ens convoca.

És per això que reiterem: l'experiència ens va permetre començar amb un cert diagnòstic general de la situació del camp de l'art en un sector determinat:

- **D'una banda**, la necessitat d'aprofundir el debat sobre les lluites de l'art, les tensions i incomoditats que no només afecten artistes amb recorreguts més centrals sinó també la gent jove, que pateix l'escassetat d'oportunitats i veu la competitivitat com una pràctica necessària per sostenir el projecte creador.
- **D'altra banda**, un altre tema a atendre, que es va fer evident a partir de Descompetir, és que abans el camp de l'art i la cultura es legitimava a si mateix. Existia un reconeixement i un seguiment inter-generacional. Ara, en canvi, sembla una piràmide: la legitimació "baixa" des de dalt, com una

força lligada a l'Estat en tant que institució de repartiment i possibilitats, perdent-se l'autovaloració entre col·legues o la legitimació entre nosaltres mateixes com a artistes, cosa que ens porta a recuperar formes de descompetir.

Un altre aspecte important que apareix des del principi és com s'incorpora l'activisme social en la producció artística. Tot el grup reconeix la producció artística col·lectiva com a pròpia, però no sembla que aquesta mateixa pràctica s'incorpori en la pràctica artística de cadascuna. La fractura entre activisme i espai creatiu professional encara és present. Aquesta podria ser una altra línia d'investigació: com salvar aquesta ferida, com portar a l'art la dissidència social i política sense perdre cap de les dimensions que fan que l'art sigui.

Qui legitima el treball creatiu

És important assenyalar que estem convençudes que dins de Descompetir hem assolit legitimació, i hem repensat altres formes d'habilitar les nostres pràctiques, sense permisos ni reglaments que ens convoquin. Hi va haver casos concrets de companyes amb pràctica centrada en les arts visuals que van actuar com a performers, o com a dissenyadores o tipògrafes. Hi va haver un procés de creació i autolegitimació col·lectiva que va ser clau: un veritable exercici de descompetir portes endins, que sens dubte col·labora amb la possibilitat de desenvolupar altres potencialitats i multiplicar el quefer de cadascuna portes enfora.

Creiem que aquesta és una de les majors conclusions que podem sostenir: **Descompetir és un espai de legitimació**. Això forma part de la seva incidència. És un dispositiu reflexiu, propositiu i de gestió, que tendeix sempre cap a la descompetició. Tot i estar inserit en una estructura competitiva (un centre d'art de primer nivell dins del *mainstream*), Descompetir modifica les pràctiques habituals de les seves integrants. Ajuda a desenvolupar estratègies per conviure millor amb la contradicció entre projecte creador propi i exigències del camp per pertànyer i ser legitimades. Ens vam preguntar què fem perquè la balança s'equilibri, i com aquesta contradicció ens pot ajudar a créixer.

Un element present a totes les trobades va ser l'obertura permanent a compartir informació, sabers i mirades, promovent una altra política dels afectes. En aquesta línia, Descompetir ha aconseguit ser quelcom que creix, i creix en conjunt. Aquesta experiència no va ser una residència més a la qual s'entra des de la biografia artística o des de la professionalitat, sinó des del desig. Dissabte rere dissabte, es van generar confiança i xarxes perquè els debats es donessin d'una altra manera, i finalment vam poder generar un debat on cadascuna va fer visibles els seus coneixements sense que això fos un escut o un pedestal.

Deslocalitzar-nos, una clau a seguir

Com a aportació metodològica, això va significar invertir el cicle: no vam començar defensant qui som professionalment, sinó deslocalitzant-nos per situar-nos des de la

bellesa de la latència i els possibles que cadascuna portava, veia en les altres, compartia i adoptava, en una autèntica experiència compartida i col·lectiva.

Creiem que tot això ha de continuar treballant-se, i així ho farem. Ha sorgit una metodologia vital de creació, recerca, convivència i debat que parteix dels processos interns i els situa en l'espai públic. Hem descompetit tant com hem pogut: des de com es fa una convocatòria, fins a com es sostenen dinàmiques de grup, didàctiques de l'explicar-nos, lemes, preguntes. I hem fet un primer esforç d'aplicar-ho a la nostra pràctica a través del **Festival**, primera sortida cap a un mode de descompetir en l'espai públic de l'art.

Reescriptura ampliada de "Una primera aproximació al relat de com hem descompetit"
(21.06.2025, Diari Desportiu)

Hem descompetit de moltes maneres, i no totes són visibles a simple vista. Descompetir ha estat, sobretot, un exercici de desaprendre: deixar d'esperar un objectiu final, permetre que els temps es desordenin, acceptar la incomoditat de no entendre del tot.

Hem descompetit quan hem deixat de banda l'obsessió per l'autoria individual i hem acceptat que cada text, cada pancarta, cada acció estaven fets de veus entrelaçades. El Diari Desportiu no té signatura única, i en aquesta dissolució rau la seva potència.

Hem descompetit al fer servir el fracàs com a possibilitat. Cada idea que no es va concretar, cada proposta que va quedar a mitges, va obrir una altra porta, un altre mode d'estar. El Festival mateix es va pensar com un lloc de risc, sense guió tancat, on l'error era part constitutiva de l'acció.

*Hem descompetit convidant la **grada**, el públic, a sumar-se no com a espectadors passius sinó com a còmplices sense graderies. Els ventalls, les pancartes en blanc, els crits compartits van ser dispositius d'inclusió i comunitat, o almenys aquesta va ser la pretensió inicial.*

Hem descompetit en la barreja de llengües, en el català, en el bilingüisme fluid. No hi va haver llengua hegemònica, sinó una polifonia encarnada.

Hem descompetit en sortir a la Rambla i ocupar el carrer sense ànim d'espectacle, sinó per estar, fer presència, oferir un gest col·lectiu enmig de la ciutat.

En definitiva, descompetir ha estat aprendre a sostenir la incertesa, a reconèixer el valor de l'inacabat i del fràgil, i a construir comunitat en la diferència. No és una metodologia tancada, sinó un procés en expansió, una pràctica que cal seguir activant en nous contextos, amb altres veus i en futurs encara per imaginar.

5.- Línies de continuïtat

Descompetir: propostes i iniciatives de continuïtat constel·lar

Després de la presentació pública del 23 de juliol de 2025 i tot el recorregut de sessions, experiències, convidades, materials i referents que han anat donant forma a Descompetir, sorgeix la pregunta inevitable: **i ara què?** Com continuar amb l'après i viscut en col·lectiu?

Una clau està a reconèixer les nostres genealogies: les que ens precedeixen i les que hem generat juntes. Anomenar referents no és un gest menor: és també preguntar-nos qui legitima els processos culturals i artístics. Aquí apareix una de les conclusions més potents: som nosaltres mateixes qui validem i donem valor públic a les nostres pràctiques, proves i experiències.

Sense romantitzar-ho, perquè sempre hi ha agents, polítiques i factors econòmics que travessen la validació, es tracta de recuperar la tradició de legitimació horitzontal entre artistes, i assumir que la legitimitat també es construeix col·lectivament, entre iguals.

Material de Descompetir en accés Creative Commons

Amb aquesta lògica, hem decidit obrir tots els materials del projecte en accés lliure sota llicència Creative Commons a les membres del grup. Amb un compromís senzill però fonamental: que cada proposta que neixi a partir dels processos de descompetir citi i reconegui el germen de Descompetir i el seu marc a Santa Mònica. No com una norma rígida, sinó com un gest de cura i de memòria compartida.

Cogenerar i anomenar una constel·lació infinita

Estem donant forma a la **Constel·lació Descompetir**: un document viu on recollir iniciatives, idees i projectes, individuals o col·lectius, de qui ja en formem part o de noves incorporacions. Una mena de mapa obert per saber què es mou, quines noves estr

elles, quàsars o satèl·lits apareixen, i citar-nos mútuament com a referents.

La memòria com a pràctica descompetitiva

Finalment, abans de tancar aquesta memòria, hem organitzat una trobada col·lectiva el 6 d'octubre per compartir continguts, recollir suggeriments i retornar una versió final sense sobrecarregar ningú amb feina no remunerada. Així, el procés d'escriptura també esdevé pràctica descompetitiva: oberta, cuidada i compartida.

5.a- Línies de continuïtat: constel·lar Descompetir

De tot el treballat al projecte i a la memòria, es poden dibuixar quatre o cinc línies que donin coherència a la continuïtat i a la constel·lació de propostes, tant individuals com col·lectives:

- **Assemblees i debats públics**
Espais oberts de trobada per compartir reflexions, friccions i aprenentatges entorn a la descompetició. No com a taules rodones clàssiques, sinó com a espais horitzontals, amb formats flexibles, on les intervencions no busquin “guanyar” arguments sinó ampliar perspectives.
- **Propostes artístiques grupals**
Projectes col·laboratius que explorin la descompetició des de diferents disciplines (performance, visuals, música, audiovisual, escriptura...), evitant la lògica de l'autoria individual o reescrivint-la perquè allò individual també sigui col·lectiu. Es tractaria de produir obres compartides que activin l'espai públic o institucional com a terreny d'experimentació.
- **Grups de lectura i debat intern**
Un espai sostingut per llegir textos, teories i materials diversos, però també per activar-los corporalment, performar-los o tensionar-los en pràctiques compartides. Aquí els textos no són només “documents”, sinó cossos amb els quals dialogar i posar en joc allò descompetitiu.
- **Campaments temàtics**
Trobades intensives de diversos dies per generar comunitat, experimentar dinàmiques de joc cooperatiu i explorar metodologies col·lectives. Els campaments es plantejarien com espais de recerca en convivència, on les cures i la vida comuna siguin tan importants com les pràctiques artístiques.
- **Genealogies performatives i arxius vius**
Una línia centrada a rastrejar i activar genealogies: performers, col·lectius i textos que han treballat en clau descompetitiva. Es proposa construir un arxiu viu i expandit que no quedi com un llistat passiu, sinó com un conjunt de pràctiques que es reactivin constantment.

5.b- Dues propostes per continuar descompetint a Santa Mònica

- **Assemblees i debats públics a Santa Mònica**
La proposta és generar un cicle d'assemblees obertes al centre mateix, que funcionin com a espai de trobada entre artistes, col·lectius i públic. Aquestes assemblees tindrien un caràcter experimental: podrien incloure intervencions artístiques, moments d'humor, dinàmiques cooperatives o fins i tot jocs que trenquin la solemnitat del debat institucional. L'objectiu no és arribar a conclusions tancades, sinó sostenir un espai de pensament compartit que permeti seguir investigant com descompetir des de dins de la institució.
- **Grups de lectura performativa a Santa Mònica**
La idea és organitzar sessions de lectura i acció pública entorn a textos i

performers que qüestionen la competència en les seves pràctiques, com a mètode d'investigació i ampliació de les metodologies de descompetició. Els textos no es llegirien només com a teoria, sinó com a materials per activar: es podrien performar, traduir a dinàmiques corporals, reescriure col·lectivament o creuar amb pràctiques d'artistes convidades. Així, la lectura es converteix en un procés viu, on cos i veu es barregen amb les paraules, i on s'explora com descompetir a través de la interpretació i l'acció que transita de l'individual al col·lectiu. Aquestes sessions també permetrien obrir genealogies, reconeixent tant a qui ens precedeix com a qui treballa en paral·lel.

Tardor del 2025